

Midsommar

Uppteckningar omkring årsfester hör till vårt arkivs äldsta och mest efterfrågade material, men vi har inte haft så stora möjligheter att fånga vår tids mångfald och förändringar. I våra samlingar saknas beskrivningar och bilder från idag. Därför vill vi nu följa gamla som nya svenskars firande av midsommar för att undersöka olika människors förhållande till denna årsfest, traditioners kontinuitet och förändring, betydelser och värden. Även om du inte firar midsommar vill vi gärna veta vad du gör istället. Frågelistan är ett samarbete med Folklivsarkivet i Lund och ingår även i ett internationellt projekt inom SIEF (The International Society for Ethnology and Folklore).

Frågelistan är avsedd att användas som ett hjälpmedel, en inspirationskälla till skrivandet. Det är en fördel att läsa igenom alla frågorna innan man svarar då de ibland tar upp samma eller liknade saker.

Då vi gärna ser att du svarar personligt har du givetvis möjlighet att vara anonym. Uppge i så fall bara om du är kvinna eller man, yrke/sysselsättning, ditt födelseår samt din födelse- och bostadsort. Om du har fotografier, vykort, teckningar eller liknande som illustrerar din berättelse får du gärna skicka med dessa. Vi tar gärna emot original, men om du inte vill skänka oss dina bilder kan vi låna dem för att scanna av dem och sända tillbaka dem igen. Uppge också fotografens namn om möjligt. Meddela oss om arkivet och våra besökare får använda dina illustrationer i böcker, artiklar och på Internet.

Stort tack för din medverkan!

Din berättelse blir en värdefull del i våra samlingar.

Skicka ditt svar portofritt till:

Institutet för språk och folkminnen
Frisvar
20494256
401 10 Göteborg

Du kan även e-posta ditt svar till dag@sofi.se

Dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkivet i Göteborg (DAG) ingår i den statliga myndigheten *Institutet för språk och folkminnen*. Arkivet har till uppgift att förvalta vårt kulturarv, bland annat genom att samla, bearbeta och förmedla kunskap om folkminnen, dialekter och ortnamn. Vårt upptagningsområde för folkminnen omfattar huvudsakligen Halland, Västergötland, Bohuslän, Dalsland och Värmland, men vi välkomnar givetvis även minnen från andra delar av Sverige. I vår folkminnessamling finns över en miljon uppteckningar som beskriver människors liv och leverne – från 1800-talets bonde- och fiskesamhälle fram till dagens mångfaldssamhälle.

Läs mer om vår verksamhet på hemsidan (www.sofi.se/dag)

Midsommar

DAGF 17

Att fira midsommar

- Firar du midsommar? Varje år? Varför firar du/varför inte? Om inte – vad gör du?
- Vad betyder högtiden för dig?

Var och med vem?

Berätta om platser och människor

- Var är du under midsommar? Är du på samma plats år efter år eller på olika ställen? Hur långt i förväg planerar du ditt firande?
- Berätta om någon/några av dina platser: hur det ser ut där, hur länge du har varit där och vem/vilka som brukar vara där. Varför firar du just där? Är där alltid samma personer? Skiljer sig olika platser och firanden åt? Hur? Är det någon plats du tyckt särskilt bra om respektive inte tyckt om? Varför?
- Vad utmärker en plats som lämplig för midsommarfirande? Vilken roll spelar människor, natur, miljö, väder, temperatur, utformning? Var vill du inte vara?

Måltid, mat och dryck

Berätta om att äta och dricka på midsommar

- Vad äter och dricker du? Om det är smörgåsbord, räkna gärna upp olika rätter och drycker som ingår! Varför just detta? Är det hemlagat eller köpt? Vem står för maten – en person, flera, är det knytkalas? Äts maten inomhus eller utomhus? Vid vilken tid? Hur dukas bordet? Är det något speciellt som händer under måltiden?

Blommor och blader

Berätta om midsommarens rekvisita

- Förekommer någon form av dekorationer, t.ex. björkruskor, blommor, blomsterkransar, ljuslyktor, girlanger, ballonger, flaggor? Vem sköter detta? Hur är du klädd? Hur är andra midsommarfirare klädda?

Sång, musik och dans

Berätta om möten med sång, musik och dans under din midsommar

- Lyssnar du på musik? Vad och när? Är det inspelad eller levande musik? Vem spelar? Spelar du själv? Vilken slags musik är det, vilka instrument?
- Sjungs det allsånger eller snapsvisor och i så fall vilka? Är det kända eller nyskrivna, kanske på gamla melodier? Finns det sånghäfte? Vem sätter samman det, hur ser det ut? Sjungs det andra sånger? Vilka och i vilket sammanhang? Vem sjunger?
- Förekommer dans? Är det dans kring midsommarstången, annan slags dans eller både och? Vilka dansar och var? Vilken slags musik dansas det till? Är dansen organiserad och i så fall av vem? Om du/ni dansar kring midsommarstången, vid vilken tid på dagen sker det? Står midsommarstången på privat mark eller på en allmän plats? Vem ansvarar för den?

Traditioner

Berätta om traditioner som ingår i ditt midsommarfirande

- Det kan vara sådana som du/ni själva skapat eller allmänna midsommartraditioner: midsommarstång, att plocka sju/nio sorters blommor att lägga under kudden, särskilda sånger, en speciell sorts sill, lekar, ritualer kring att maja och resa stången, obligatoriskt badande, pyntande av balkongen eller altanen, besök på kyrkogården eller något annat. Vad betyder dessa traditioner för dig? Är det något som känns viktigare, som ”måste” vara med? Vad och varför? Finns det någon ”tradition” som du inte tycker om?
- Har du tankar kring eller åsikter om hur andra människor firar midsommar? Det kan vara både sådant du tar avstånd från och sådant du själv skulle vilja ha i ditt firande.

Förändring

Berätta något om hur ditt midsommarfirande har förändrats under livet

- Varför och hur har det förändrats? När skedde förändringarna? Hänger det samman med ålder, familjesituation, bostadsort, vänner, intressen eller något annat?

Midsommar och Sverige

Hur hör midsommar ihop med Sverige?

- Bilder av midsommar används ofta i turistbroschyrer. Upplever du midsommar som en särskilt svensk högtid? I så fall varför? På vilket sätt? Hur ser du på midsommar i jämförelse med nationaldagen? Har du någon gång befunnit dig utomlands under midsommar? Firade du då också och i så fall hur? Hur upplevde du det?

Midsommarminnen

- Skriv om ditt bästa och ditt värsta midsommarminne!